

աշխարհիս երեսը, կարծեր են թէ շինծու անուն է այն (իրենց հնարածներուն պէս), եւ առակաները ամսագրոյս խմբագրիչներուն ըստ պարագային հնարած բաներն են, զոր օրինակ Քառասայն դաշնակութիւնը, Քաջն Քռիւղով այն առակը շարագրեր է իւր ատենի չորս քաղաքական անուանի պաշտօնատէրներու վրայ, որ քանի մը անգամ մէկ մէկու տեղ դրուեր են, եւ դարձեալ գործը առաջ չէ գնացած<sup>(1)</sup>։ բայց թէ որ մեք ալ շարագրած լինէինք այն առակը, երանի թէ կարելի լինէր ըսել թէ այս կամ այն անձանց միայն կ'յարմարի այն եւ ոչ շատերու։

Թերեւս կուզէին ոմանք որ մեք այն առակները հրատարակելու ատեն այս տեսակ փակագիծներէն մէկը կամ մէկալը բանեցընեմք թէ հեռի ինսրկաց, . . . հեռի նմանութեանց . . . նմանցընել չըլլայ . . . խօսքս սևոր, եւ այլն. բայց ո՞չ ապաքէն այս կարծեցեալ քաղաքավարութեամբը աւելի ալ աչքի զարնել կու-

տամք առակին այս կամ այն մարդուն յարմար լինելը։

Խօսքերնիս վերջացընեմք ծանր՝ բայց ամենածմարիտ օրինակով մը։ Առաքեալները հարցուցին օր մը երկնաւոր Վարդապետին թէ «Տէր, առ մեզ ասացեր զառակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան. — այդ առակն որ պատմեցիր՝ մեզի համար էր, թէ ամենուն համար»։ Տէրն մեր ուրիշ առակ մը վրայ բերելով՝ հասկըցուց որ այն իւր խօսքերը թէպէտեւ նոցա կըսէ, բայց ամենուն համար են։

Առաջ տանիմք ուրեմն նաեւ մեք մեր բըռնած ճանապարհը, եւ թողումք որ ճշմարտութիւնը ամէն մարդ լսէ, եւ սրտին ուղածին պէս յարմարցընէ զայն թէ իրեն եւ թէ ուրիշներու՝ ամենայն ազատութեամբ. միայն թէ չկարծէ որ մեր միտքն է զինքը կամ զուրիշը կճել յանուանէ ու ծաղրել կամ նախատել։

Ո՞ւր չյարմարիր, օրինակի համար, հետագայ առակը, եւ անոր ետեւէն հետզհետէ տպուելիքները։

(1) Գործ, ի Պատմութեան վարուց Սփերանքսեայ։

## Ա Ռ Ա Կ

ԱՆՑՈՐԴԻ ԵՒ ՇՈՒՆՔ,

Երկու հոգի իրիկուան  
Տեղ մը ելեր կերթային,  
Ու հարկաւոր բանի վրայ  
Կըխօսէին մէջերնին։  
Մէյմ՝ ալ յանկարծ հնո ըրաւ  
Տան մը դըրանը տակէն  
Խոշոր շուն մը դուրս ցատքեց,  
Վըրայ վազեց հաջելէն,  
Միւսն անդիէն ձայն ձըգեց,  
Ետեւէն մէկն ալ ելաւ,  
Որն ալ փողոցն էր պառկած,  
Իսկոյն տեղէն վեր թըռաւ,  
Վերջապէս մէկ բոպէին  
Այնքան շուն դուրս թափեցաւ  
Մանր ու խոշոր՝ որ շրնով  
Բոլոր ճամբան լըցուեցաւ։  
Մարդկանց մէկուն կիրքն ելաւ,  
Դարձաւ դէպ այն շրներուն,  
Վար ծըռեցաւ որ առնու  
Քար մը նետէ գլխընուն։

«Թող տուր, եղբայր, բան չունիս  
Ըսաւ նորա ընկերը.  
Մեղք չէ՞ ձեռքիդ որ քարով  
Վարես դուն այդ լիրբերը.  
Շուն ըսածըդ խրատելուն  
Ամենէն լաւ հընարբը  
Անոր երես չըտալն է.  
Չգիտես շան բարքն ու վարբը։»  
Իրաւ, հազիւ տասը քայլ  
Մարդիկն առաջ գընացին, —  
Շրներն իրար նայելով  
Ձայներնին ալ կըտրեցին։

Այսպիսի են աւասիկ  
Չարախօսներն ամէն տեղ.  
Ի՞նչ ալ տեսնեն լաւ ու նոր՝  
Պէտք է հաջեն ունայն տեղ։  
Դուն քու ճամբէդ անխոտոր  
Ըրէ հանգարտ ըզբարին.  
Թող որ շրները հաջեն.  
Հաջեն հաջեն՝ կըղաղըին։